

Bělorusko pozastavuje tranzit ruského plynu do Evropy

Minsk/Moskva (22. června 2010) - Bělorusko pozastavuje tranzit ruského zemního plynu dál do Evropy, dokud mu ruský vývozce plynu Gazprom nezaplatí dluh za tranzit. Přerušeni dodávek přes Bělorusko se podle Evropské komise může dotknout jen Litvy, Polska a Německa. Česka se podle skupiny RWE přerušeni dodávek nedotkne.

"Omezení ruských dodávek zemního plynu do Běloruska se žádným způsobem nedotkne zásobování České republiky. Ruský zemní plyn do ČR proudí jinou tranzitní trasou přes Ukrajinu a Slovensko," řekl ČTK mluvčí skupiny RWE v Česku Martin Chalupský. Vzhledem k nízké letní spotřebě a naplněným podzemním zásobníkům podle něj RWE plně garantuje dodávky zemního plynu pro své zákazníky v Česku.

Gazprom dnes prohloubil omezení dodávek plynu Bělorusku na 30 procent z pondělních 15 procent a hodlá jít až na 85 procent, dokud mu Minsk nezaplatí dluh za plyn v sumě 192 milionů dolarů (zhruba čtyři miliardy Kč). Minsk už v pondělí upozornil, že při snížení dodávek o více než 15 procent by mohly nastat výpadky v tranzitních dodávkách. Zároveň však slíbil, že zajistí, aby tranzitní dodávky zůstaly nenarušeny.

Spor mezi Běloruskem a Ruskem může zasáhnout nejvýše 6,25 procenta evropské spotřeby plynu, sdělila dnes mluvčí Evropské komise Marlene Holznerová. "Litva, Německo a Polsko jsou jedinými třemi zeměmi, jichž by se to mohlo dotknout," uvedla mluvčí podle agentury Reuters.

Pomoc Gazpromu s tranzitem plynu do Evropy už nabídla Ukrajina, kde mohou plynovody nyní přepravit navíc 15 až 30 miliard krychlových metrů plynu v přepočtu na rok. "Pokud to bude nutné, bude ukrajinský systém přepravy plynu plnit přednostně dohody o dodávkách do Evropy," řekl dnes ukrajinský premiér Mykola Azarov. Gazprom většinu plynu do Evropy posílá přes Ukrajinu a už dříve uvedl, že v případě problémů v Bělorusku by využil svých volných kapacit v tranzitu přes Ukrajinu.

Bělorusko dostává od Ruska plyn ze všech zahraničních odběratelů nejlevněji a s odkazem na úzké svazky mezi oběma národy se zpěčuje přistoupit na letošní zvýšené ceny. Minsk tak letos platí Gazpromu loňské ceny namísto letošních zvýšených, což je také příčinou běloruského dluhu.

Bělorusko se v pondělí přihlásilo k dluhu vůči Gazpromu a sdělilo, že je připraveno jej vyrovnat do dvou týdnů. Gazprom krátce předtím přiznal vůči Bělorusku dluh za tranzit ve zhruba stejné částce, jako je dluh Běloruska vůči Gazpromu. Dodal však, že vina za vznik problémů s neplacením závazků leží na straně Běloruska, protože Minsk údajně fakticky zablokoval platby od Gazpromu.

Ruský plyn se na spotřebě v Evropě podílí zhruba čtvrtinou a čtyři pětiny ruských dodávek směřují přes Ukrajinu. Spory Moskvy s oběma tranzitními státy vedly opakovaně k výpadkům ruských dodávek plynu a ropy do zemí střední a západní Evropy.

Lukašenko dlouhá léta sázel na to, že za úzkou spolupráci s Moskvou bude dostávat ruské suroviny za zvýhodněné ceny, Moskva se však snaží uvést postupně obchodní vztahy na tržní základy. Vztahy mezi Běloruskem a Ruskem se letos zhoršily poté, co se obě země nedohodly na vytvoření celní unie. Vliv může mít i to, že Bělorusko poskytlo útočiště svrženému kyrgyzskému prezidentovi Kurmanbekovi Bakijevovi, zatímco Moskva podpořila nové kyrgyzské vedení.

Zdroj: ČTK